

A VISEGRÁDI ORSZÁGOK EGYETEMEI AZ ENSZ FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉSI CÉLKITŰZÉSEI TÜKRÉBEN

Dr. Szemlér Tamás

DOI: [10.29180/978-615-6886-06-4_8](https://doi.org/10.29180/978-615-6886-06-4_8)

ABSZTRAKT

Az Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ) Fenntartható Fejlődési Céljai (SDG) fontos szerepet játszanak a társadalmak tudatosságának növelésében bolygónk fenntarthatóságával kapcsolatban – ez mindenki számára kulcsfontosságú kérdés. Jelen írás célja, hogy bemutassa és értékelje a Visegrádi Együttműködés (V4) országainak (Csehország, Lengyelország, Magyarország és Szlovákia) egyetemeinek teljesítményét és fejlődését az ENSZ fenntartható fejlesztési céljainak tükrében.

Vizsgálatom során a négy ország egyetemeinek a Times Higher Education (THE) Impact Rankings-ben elért eredményeit elemzem, a jelenleg elérhető 2019-2024 közötti időszakokra. Az elemzés eredményei tükrözik a régió felsőoktatási SDG-tudatosságának még meglehetősen szerény szintjét, de az e tekintetben megfigyelhető fokozatos előrelépést (a rangsorban résztvevő egyetemek növekvő száma), valamint az egyes országok közötti különbségeket is.

ABSTRACT

The United Nations (UN) Sustainable Development Goals (SDGs) play an important role in raising awareness in societies about the sustainability of our planet – a key issue for everyone. This paper aims to present and evaluate the performance and development of universities in the Visegrad Cooperation (V4) countries (Czech Republic, Poland, Hungary and Slovakia) in the light of the UN SDGs.

I analyse the performance of the universities in the four countries in the Times Higher Education (THE) Impact Rankings, currently available for the period 2019-2024. The results of the analysis reflect the still rather modest level of SDG awareness in higher education in the region, but also the gradual progress observed in this respect (increasing number of universities participating in the ranking), as well as the differences between countries.

BEVEZETÉS

A fenntartható fejlődés napjainkban széles körben ismert kifejezés, amely tükrözi azt a számos, részben az elmúlt néhány évtizedben akuttá vált kihívást, amellyel az emberiség szembesül. A fenntarthatóságnak a környezeti szempontokon túl számos további aspektusa is van, amelyek ma már az Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ) fenntartható fejlődési céljainak (SDG) részét képezik; minden egyénnek és szervezetnek megvan a maga szerepe mindezen szempontok érvényesítésében.

Jelen tanulmányban a Visegrádi Együttműködés (V4) országai (Csehország, Lengyelország, Magyarország és Szlovákia) felsőoktatási intézményeinek teljesítményét vizsgálom meg a Times Higher Education (THE) Impact Rankings-ben elérhető, a 2019–2024-es időszakra vonatkozó adatok alapján. A fenntartható fejlődés elméleti és történeti hátterének rövid ismertetését követően a módszertan bemutatására kerül sor. Ezt a részt követi az eredmények bemutatása és azok értelmezése, beleértve a jövőorientált záró megjegyzéseket.

ELMÉLETI HÁTTÉR/SZAKIRODALMI ÁTTEKINTÉS

Az elmúlt öt évtizedben a fenntartható fejlődés az egyik legtöbbet tárgyalt multidiszciplináris kérdéssé vált. A teljesség igénye nélkül, a folyamat legfontosabb mérföldkövei a következők voltak:

- Az ENSZ 1972-ben Stockholmban megrendezett, az emberi környezetről szóló konferenciája 26 alapelve és 109 ajánlásra épülő cselekvési tervet fogalmazott meg (United Nations, 1973).
- A Brundtland-jelentés másfél évtizeddel később meghatározta a „fenntartható fejlődés” fogalmát (Brundtland, 1987).
- Az 1992-es riói Föld-csúcstalálkozó a fenntarthatóságot ismét az emberek tömegeinek figyelmébe állította.
- A Kereskedelmi Világszervezetet létrehozó marrakeshi megállapodás (World Trade Organization, 1995), amelyben utalás történt a fenntartható fejlődés célkitűzésére.

- A Kiotói Jegyzőkönyv (United Nations Framework Convention on Climate Change, 1997) (a ratifikációval kapcsolatos nehézségek ellenére).
- Az ENSZ 8 millenniumi fejlesztési céljának meghatározása 2000-ben a millenniumi nyilatkozatban (United Nations, 2000).
- Az ENSZ által elfogadott 2030-as menetrend, beleértve a 17 fenntartható fejlődési célt (United Nations, 2015), amely azóta a fenntarthatósággal kapcsolatos elemzések egyik sarokkövét képezi; az SDG-k felsorolását lásd az 1. táblázatban.

1. táblázat. Az ENSZ fenntartható fejlődési célkitűzései

<ol style="list-style-type: none"> 1. A szegénység megszüntetése 2. Az éhezés megszüntetése 3. Egészség és jóllét 4. Minőségi oktatás 5. Nemek közötti egyenlőség 6. Tiszta víz és közegészségügy 7. Megfizethető és tiszta energia 8. Tisztességes munka és gazdasági növekedés 9. Ipar, innováció és infrastruktúra 10. Egyenlőtlenségek csökkentése 11. Fenntartható városok és közösségek 12. Felelős fogyasztás és termelés 13. Fellépés az éghajlatváltozás ellen 14. Óceánok és tengerek védelme 15. Szárazföldi ökoszisztémák védelme 16. Béke, igazság és erős intézmények 17. Partnerség a célok eléréséért
--

Forrás: *Egyesült Nemzetek Szervezete Bécsi Információs Szolgálat, é.n.*

A legutóbbi tíz évben számos elemzés foglalkozott a fenntartható fejlődés különböző aspektusainak jelenlétével a felsőoktatásban. Owens (2017), valamint Chankseliani & McCowan (2021) a 4. célkitűzésre és az ahhoz kapcsolódó egyetemi stratégiákra összpontosít. Boeve-de Pauw et al. (2015) és Crespo et al. (2017) munkái empirikus példákat tárgyalnak a felsőoktatásban az SDG-k elérésére irányuló lehetséges intézkedésekről.

Magyarországon Lányi & Kajner (szerk.) (2019) széles körű hozzászólásai a felsőoktatás fenntarthatóságáról nyújtanak körképet; Szemlér (2023a), (2023b) és (2024) a közép- és kelet-európai egyetemek teljesítményével foglalkozik a THE 2019-2022-es, illetve 2019-2023-as rangsorában való szereplésük alapján.

MÓDSZERTAN

Jelen tanulmány a V4 egyetemeinek teljesítményét mutatja be a Times Higher Education (THE) Impact Rankings általános (összesített) rangsorának eredményei alapján. A THE Impact Rankings eredményei e tanulmány írásakor hat évre, a 2019-2024-es időszakra vonatkozóan érhetőek el, négy tág területre (research, stewardship, outreach, teaching – kutatás, törődés, bevonás, oktatás) koncentrálnak, és mind a 17 fenntartható fejlesztési célt figyelembe veszik.

Bármely egyetem, amely adatokat szolgáltat a 17. SDG-ről (partnerség a célok eléréseért), valamint legalább három másik SDG-ről, bekerülhet az általános rangsorba. Az egyetem végső összpontszáma az SDG 17 (a végső pontszámban 22%-os súllyal) és a legjobb (az adott egyetem szempontjából) három pontszáma a másik 16 SDG-ből. (egyenként 26%-os súllyal a végső pontszámban).⁶

Jelen tanulmányhoz a V4 egyetemeinek összesített eredményeit választottam ki és elemeztem a THE Impact Rankings mind a hat eddigi kiadásából. Az alkalmazott módszer a leíró statisztikai elemzés, amely alapot adhat további kutatásokhoz (l. jelen tanulmány záró pontját).

⁶ A THE Impact Rankings módszertanáról további részletek a <https://www.timeshighereducation.com/world-university-rankings/impact-rankings-2024-methodology> oldalon található (ez a jelen áttekintés forrása is). A legújabb módszertannal kapcsolatos teljes információ a <https://the-ranking.s3.eu-west-1.amazonaws.com/IMPACT/IMPACT2024/THE.ImpactRankings.METHODOLOGY.2024.pdf> címen érhető el.

EREDMÉNYEK

A THE Impact Rankings még viszonylag új rangsor; ez tükröződik a résztvevő országok és egyetemek számának évről évre történő növekedésében (lásd 2. táblázat). A V4 egyetemeinek részvételének alakulása összhangban van az általános tendenciával. Ami a 2024-es THE Impact Rankings-t illeti, a V4-ből 51 felsőoktatási intézmény szerepel benne.

2. táblázat. A világ és az V4 országai és egyetemei a THE Impact Rankings-ben

Év	A résztvevő egyetemek száma	A képviselt országok/régiók száma	A résztvevő V4 egyetemek száma	A képviselt V4 országok száma
2019	467	76	9	4
2020	768	85	20	4
2021	1118	94	29	4
2022	1406	106	34	4
2023	1591	112	48	4
2024	2152	125	51	4

Forrás: a szerző összeállítása a THE Impact Rankings (Impact Rankings, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024) adatai alapján.

A rangsorban szereplő V4 egyetemek országok szerinti megoszlását a 3. táblázat mutatja be. A számok több tényezőt tükröznek: az országok eltérő méretéből adódó különbségeket, valamint a részvétel lehetőségének felismerése terén jelentkező időbeli különbségeket.

Természetesen – a világszintű adatokhoz hasonlóan – ezek az egyetemek a régió felsőoktatási intézményeinek egyelőre viszonylag kis (de a számok tanúsága szerint az első hat évben egyre növekvő) részét képviselik.

Amennyiben az elkövetkező években tovább folytatódik a részvétel szélesedésének jelenlegi tendenciája, úgy egyre relevánsabbak lesznek a rangsorok, így az azokban való megjelenés, valamint a résztvevő felsőoktatási intézmények pozíciói is. Ugyanakkor szólni kell arról, hogy a felsőoktatási rangsorokkal (nem konkrétan jelen rangsorral) kapcsolatos kritikák is egyre hangosabbak.

2024-ben nagy port vert fel, hogy a Zürichi Egyetem bejelentette: a továbbiakban nem vesz részt a THE egyetemi rangsorában (Universität Zürich, 2024). A bejelentés kitért arra is, hogy az intézmény egy olyan

egyezmény (a Science Europe által koordinált Agreement on Reforming Research Assessment (Egyezmény a kutatások értékelésének megreformálásáról) (Coalition for Advancing Research Assessment, 2022)) aláírója, amelynek célja, hogy az értékelésnél a hangsúly a mennyiségről a minőségre kerüljön át. A lépésnek, illetve a kezdeményezésnek hatása lehet más rangsorokra, köztük a THE Impact Rankings-re is – ahogyan a felvetett kérdés (minőség vs. mennyiség) is releváns lehet.

3. táblázat. A V4 egyetemeinek ország szerinti megoszlása a THE Impact Rankings-ben

Év	CZ	HU	PL	SK
2019	4	2	1	2
2020	5	6	5	4
2021	7	6	12	4
2022	6	8	15	5
2023	8	11	23	6
2024	10	11	25	5

Forrás: a szerző összeállítása a THE Impact Rankings (Impact Rankings, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024) adatai alapján.

A 4. táblázat bemutatja a V4 egyetemeinek pozícióját a THE Impact Rankings eddigi hat kiadásában. A résztvevő intézmények számának világszerte folyamatos növekedése miatt az eredmények nem közvetlenül összehasonlíthatók: pl. egy top 300-as pozíció 2024-ban (2152 intézmény részvételével a rangsorban) jó eséllyel értékesebbnek tekinthető, mint egy top 200-as pozíció 2019-ben (467 intézmény részvételével a rangsorban).

A résztvevő intézmények körének eddig folyamatos szélesedése ennek alapján jó néhány „romlónak” tűnő pozíciót is megmagyarázhat. A fő kérdés egyelőre – tekintettel a rangsor viszonylag új voltára – a részvétel; a jövő fő kérdése pedig az lehet, hogy folytatódik-e a résztvevők számának növekedése, vagy a korábban jelzett kritikák kapcsán ez a trend megtörik.

4. táblázat. A V4 egyetemeinek pozíciói és országok szerinti megoszlása a THE Impact Rankings-ben

Helyezés	2019	2020	2021	2022	2023	2024
1-100	1 SK 1					
101-200	4 CZ 2, HU 2	1 HU 1				
201-300	1 PL 1	3 CZ 1, HU 1, SK 1	1 HU 1	2 CZ 2	2 CZ 2	1 CZ 1
301-400	(Kategória: 301+) 3 CZ 2, SK 1	4 HU 1, PL 2, SK 1	3 HU 2, SK 1	2 CZ 2	2 CZ 1, HU 1	3 HU 2, PL 1
401-600		7 CZ 2, HU 2, PL 3	6 CZ 4, HU 1, SK 1	4 CZ 1, HU 3	8 CZ 2, HU 3, PL 3	8 CZ 3, HU 1, PL 4
601-800		(Kategória: 601+) 5 CZ 2, HU 1, SK 2	8 CZ 1, HU 2, PL 3, SK 2	7 HU 2, PL 4, SK 1	6 HU 2, PL 5, SK 1	7 CZ 1, HU 2, PL 3, SK 1
801-1000			10 CZ 2, PL 8	8 HU 1, PL 6, SK 1	6 HU 1, PL 4, SK 1	7 HU 2, PL 5
1001+			1 PL 1	11 CZ 1, HU 2, PL 5, SK 3	22 CZ 3, HU 4, PL 11, SK 4	(Kategória: 1001- 1500) 19 CZ 3, HU 4, PL 9, SK 3
1500+ (2024- ben)						6 CZ 2, PL 3, SK 1
Összesen	9	20	29	34	48	51

Forrás: a szerző összeállítása a THE Impact Rankings (Impact Rankings, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024) adatai alapján.

Az 5. táblázat azt mutatja, hogy a rendelkezésünkre álló adatok alapján mely fenntartható fejlődési célok szerepeltek a négy ország egyetemei esetében az első három helyen. A bemutatott eredmények alapján elmondhatjuk, hogy nem beazonosítható valamilyen specifikus „V4-mintázat”; az országok javarészt olyan sajátosságokat mutatnak e szempontból, amelyek sok esetben nagymértékben eltérnek egymástól.

Ezzel együtt megfigyelhető egyes célok előtérbe kerülése (illetve a jellemző sikeresség e célok teljesítésében). Mind a négy országban jelentős számban fordulnak elő az első három helyen a 3., 4., 5. és 8. SDG-k – ebben nincs semmi meglepő, mivel ezek az SDG-k közvetlenül (a 4. SDG esetében) vagy közvetve szorosan kapcsolódnak az oktatáshoz.

Természetesen a részt vevő intézmények (és ennek következtében a megfigyelések) kis száma jelentős korlátot jelent az általános következtetések levonásában. Emellett az a tény, hogy a résztvevő intézmények száma és köre változik (a résztvevők számának általános növekedésén túl azért is, mert vannak olyan intézmények, amelyek visszaléptek a rangsorból), megnehezíti és kevésbé megalapozottá teszi az összehasonlításokat.

KÖVETKEZTETÉSEK ÉS JAVASLATOK

Az V4 egyetemei általános teljesítményének alapszintű elemzése olyan fontos jellemzőkre mutat rá, amelyek összhangban vannak a THE Impact Rankings-ben megfigyelhető általános tendenciával:

- Évről évre egyre több felsőoktatási intézmény él a részvétel lehetőségével.
- A már felsorolt egyetemek (ritka kivételektől eltekintve) folytatják részvételüket a rangsorban.
- A résztvevő intézmények körének egyre szélesedésével párhuzamosan egyre nehezebb – de az adatok szerint korántsem lehetetlen – a rangsor felső kategóriáiba kerülni.
- A „top 3” SDG-k köre meglehetősen változatos, ugyanakkor megfigyelhető néhány SDG hangsúlyos jelenléte ezek között.

A témához kapcsolódó további vizsgálatok fontos területe lehet a résztvevő egyetemek rangsorban elfoglalt pozícióinak változása (vagy stabilizálódása). Mivel a résztvevő intézmények száma (relatív) egyre lassabban növekszik, a későbbiekben az egyes évek pozícióit egyre inkább érdemes lehet összehasonlítani egymással. Mivel ez a szakasz közeledni látszik, az „erősségek” mélyebb elemzése – beleértve a részt vevő egyetemek esetében a top 3 SDG valós tartalmának és az egyetemek számára való fontosságuk okainak vizsgálatát – érdekes és releváns jövőbeli kutatási feladat lehet.

5. táblázat. Az első három helyen megjelölt SDG-k a THE Impact Rankings-ben részt vevő V4-beli egyetemeken (zárójelben az adott SDG (-k) adott évben és pozícióban történt előfordulásának száma)

Év	2019			2020			2021			2022			2023			2024		
	1.	2.	3.	1.	2.	3.	1.	2.	3.	1.	2.	3.	1.	2.	3.	1.	2.	3.
CZ	3, 5, 8, 11 (1)	4 (2) 11, 12 (1)	13 (2) 9, 16 (1)	3, 5, 7, 8, 10 (1)	8 (2) 12, 13, 16 (1)	9 (2), 4, 7, 16 (1)	3 (2) 4, 7, 8, 9, 13 (1)	8 (2) 3, 7, 9, 12, 16 (1)	11 (2) 2, 4, 5, 6, 8 (1)	4 (2) 3, 8, 11, 13 (1)	3, 5, 7, 11, 12, 16 (1)	3, 8, 16 (2)	8 (4) 3 (2) 9, 13 (1)	16 (3) 2, 3, 4, 5, 7 (1)	3, 4, 5, 8, 11, 12, 14, 16 (1)	16 (2) 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9 (1)	3, 8, 16 (2) 5, 6, 8, 9, 10, 11, 13 (1)	11 (2) 5, 6, 8, 9, 10, 11, 13 (1)
HU	3 (2)	4, 9 (1)	8, 11 (1)	3 (2) 4, 8, 13, 14 (1)	3 (2) 4, 5, 14, 16 (1)	9 (2) 1, 4, 5, 8 (1)	3 (3) 2, 10, 11 (1)	16 (2) 4, 5, 8, 9 (1)	14 (2) 4, 5, 8, 10 (1)	3 (2) 1, 4, 8, 11, 12, 16 (1)	3, 5, 8, 15 (2)	4, 11 8 (4) (2) 6, 9, 10, 13 (1)	8 (4) 2, 3, 4, 5, 10, 15, 16 (1)	3, 8, 16 (2) 1, 4, 3, 5, 5, 7, 12 (1)	4, 11, 15 (2) 3, 5, 8, 9, 10 (1)	8 (3) 12 (2) 3, 5, 7, 11, 15, 16 (1)	4 (3) 16 (2) 2, 3, 8, 9, 11, 15 (1)	4, 5, 8, 10, 15 (2) 7 (1)
PL	3 (1)	4 (1)	9 (1)	1, 5, 8, 13, 14 (1)	9 (2) 5, 10, 11 (1)	4, 10 (2) 16 (1)	8, 11 (3) 10 (2) 3, 4, 9, 15 (1)	5 (3) 10 (2) 1, 4, 9, 11, 13, 14, 15	10 (3) 13 (2) 1, 4, 5, 9, 10, 11, 14 (1)	3, 8 (3) 2, 8 (2) 4, 5, 7, 9, 11, 12, 15, 16 (1)	9, 15 (3) 5, 10 (2) 11, 7, 8, 11, 12, 13, 13	13 (4) 4 (3) 11, 10 (3) 16 (2) 3, 5, 6, 10 (1)	8 (6) 3 (4) 10 (3) 5, 7, 10, 16 (2) 2, 4, 11, 15 (2) 12 (1)	5, 9, 16 (3) 3, 4, 3, 4, 10, 11, 13, 15 (2) 1, 8 (1)	8 (4) 11 (3) 3, 4, 5, 9, 10 (2) 6, 7, 12 (2) 9, 10, 12, 13, 15, 16 (1)	5, 8, 11, 16 (4) 3 (3) 10, 12 (2) 7, 15 (1)	10 (5) 8 (4) 5 (3) 2, 4, 9, 11, 16 (2) 3, 6, 13 (1)	3, 9 (5) 5, 8 (3) 4, 6, 11, 15 (2) 10 (1)
SK	4, 13 (1)	9, 16 (1)	3, 4 (1)	16 (2)	3, 8, 13, 16 (1)	4 (2)	3 (2) 7, 9 (1)	10, 16 (2)	4, 8 (2)	3 (2) 5, 8, 9 (1)	16 (3) 10, 11 (1)	4 (2), 8, 10, 13 (1)	8 (2) 3, 9, 11, 16 (1)	16 (2) 3, 9, 10, 11 (1)	4 (3) 5, 8, 11 (1)	16 (2) 3, 9, 10 (1)	3, 4, 5, 8, 16 (1)	5 (2) 4, 7, 8 (1)

Forrás: a szerző összeállítása a THE Impact Rankings (Impact Rankings, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024) adatai alapján.

FELHASZNÁLT IRODALOM

1. Brundtland, G. (1987), *Report of the World Commission on Environment and Development: Our Common Future*, United Nations General Assembly document A/42/427, <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/5987our-common-future.pdf>
2. Boeve-de Pauw, J., Gericke, N., Olsson, D., Berglund, T. (2015), The Effectiveness of Education for Sustainable Development, *Sustainability*, 7, 15693-15717, doi: <https://doi.org/10.3390/su71115693>
3. Chankseliani, M. & McCowan, T. (2021), Higher education and the Sustainable Development Goals, *Higher Education*, 81, pp. 1–8, doi: <https://doi.org/10.1007/s10734-020-00652-w>
4. Coalition for Advancing Research Assessment (2022), Agreement on Reforming Research Assessment, https://coara.eu/app/uploads/2022/09/2022_07_19_rra_agreement_final.pdf
5. Crespo, B., Míguez-Álvarez, C., Arce, M. E., Cuevas, M., Míguez J. L. (2017) The Sustainable Development Goals: An Experience on Higher Education, *Sustainability*, 9(8):1353, doi: <https://doi.org/10.3390/su9081353>
6. Egyesült Nemzetek Szervezete Bécsi Információs Szolgálat (é. n.): *Fenntartható Fejlődési Célok*, https://unis.unvienna.org/unis/hu/topics/sustainable_development_goals.html
7. Lányi, A. & Kajner, P. (eds.) (2022), *A fenntarthatóság témaköre a felsőoktatásban*, a Magyar Tudományos Akadémia és az UNESCO Magyar Nemzeti Bizottság az ELTE Humánökológia mesterszak közreműködésével, 2018. november 19-én rendezett tudományos tanácskozási dokumentumai, UNESCO Magyar Nemzeti Bizottság, http://real.mtak.hu/78364/1/A_fenntarthatosag_temakore_a_felsoktatásban.pdf
8. Owens, T. L. (2017), Higher education in the sustainable development goals framework, *European Journal of Education*, Volume 52, Issue 4, pp. 414–420, doi: <https://www.doi.org/10.1111/ejed.12237>
9. Szemlér, T. (2023), The Performance of EU CEE Universities against the UN Sustainable Development Goals, in: Zlatko, N. – Romana, K. V. (eds.): *Conference Proceedings of the 7th FEB International Scientific Conference: Strengthening Resilience by Sustainable Economy and Business - Towards theSDGs*, University of Maribor, Faculty of Economics and Business, Maribor, pp. 147-154, doi: <https://doi.org/10.18690/um.epf.3.2023.18>

10. Szemlér, T. (2023a), A közép- és kelet európai EU-tagok egyetemei az ENSZ fenntartható fejlődési célkitűzései tükrében, in: Szegedi, Krisztina (szerk.): *Szemelvények a BGE kutatásaiból II. kötet*, Budapesti Gazdasági Egyetem, Budapest, pp. 276-282, doi: https://doi.org/10.29180/978-615-6342-76-8_35
11. Szemlér, T. (2024), CEE Universities and Sustainable Development Goals: Specific Patterns?
12. in: Belak, J. –Nedelko, Z. (eds.): *8th FEB International Scientific Conference:*
13. *Challenges in the Turbulent Economic Environment and Organizations' Sustainable*
14. *Development*, University of Maribor, Faculty of Economics and Business, Maribor, 427-434, doi: <https://doi.org/10.18690/um.epf.5.2024.41>
15. THE Impact Rankings 2019 (2019), *The Times Higher Education Impact Rankings*, <https://www.timeshighereducation.com/rankings/impact/2019/overall>
16. THE Impact Rankings 2020 (2020), *The Times Higher Education Impact Rankings*, <https://www.timeshighereducation.com/rankings/impact/2020/overall>
17. THE Impact Rankings 2021 (2021), *The Times Higher Education Impact Rankings*, <https://www.timeshighereducation.com/rankings/impact/2021/overall>
18. THE Impact Rankings (2022), *The Times Higher Education Impact Rankings*, <https://www.timeshighereducation.com/rankings/impact/2022/overall>
19. THE Impact Rankings (2023), *The Times Higher Education Impact Rankings*,
20. <https://www.timeshighereducation.com/impactrankings>
21. THE Impact Rankings (2024), *The Times Higher Education Impact Rankings*,
22. <https://www.timeshighereducation.com/impactrankings>
23. THE Impact Rankings (2024a), *Impact Rankings 2024: methodology*, <https://www.timeshighereducation.com/world-university-rankings/impact-rankings-2024-methodology>
24. United Nations (1973), *Report of the United Nations Conference on the Human Environment*, Stockholm, 5-16 June 1972, A/CONF.48/14/Rev.1, United Nations, New York, <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/NL7/300/05/IMG/NL730005.pdf?OpenElement>

25. United Nations (2000), *United Nations Millennium Declaration*, 8 September 2000, General Assembly resolution 55/2, <https://www.ohchr.org/en/instruments-mechanisms/instruments/united-nations-millennium-declaration>
26. United Nations (2015), *Transforming Our World: The 2030 Agenda for Sustainable Development*, A/RES/70/1, <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N15/291/89/PDF/N1529189.pdf?OpenElement>
27. United Nations Framework Convention on Climate Change (1997), *Kyoto Protocol to the United Nations Framework Convention on Climate Change*, FCCC/CP/1997/L.7/Add.1, <https://unfccc.int/sites/default/files/resource/docs/cop3/107a01.pdf>
28. Universität Zürich (2024), UZH to No Longer Provide Data for THE Ranking, <https://www.news.uzh.ch/en/articles/news/2024/rankings.htm>
29. World Trade Organization (1995), *Marrakesh Agreement Establishing the World Trade Organization*, https://www.wto.org/english/docs_e/legal_e/04-wto_e.htm